

celoletna . . . K 4.-
 pololetna . . . K 2.-
 četrtletna . . . K 1.-
 posamezna šteč. 10 vin.

Nefrankirana pisma se
 ne sprejemajo; roko-
 pisi se ne vračajo.

Náša Moč

Glasi slovenskega delavstva

Uredništvo in uprav-
 ništvo v Ljubljani,
 Katoliška tiskarna

Oglasi se sprejemajo
 po dogovoru.

Štev. 32.

V Ljubljani, 5. julija 1918.

Leto XIII.

Po občnem zboru.

Prvič je zborovala Jugoslovanska strokovna zveza po dr. Krekovi smrti. Njegov duh pa je bil prisoten še vedno in je dal zborovanju značaj. Ranjki že prej ni bil aktiven član Jugoslovanske, vendar smo vsi vedeli, da ji je zagotovljena vsa njegova ljubezen in skrb. V zavesti, da mu je njegova ljubezen ostala še danes, so zborovali njeni člani 24. junija t. l. Krekova osebnost se je poznala tudi v vsebini razprav in obliki. Tudi to ni čudno, saj vsak poznavalec Krekovih misli in metod celo na ustanovnem zboru jugoslovanske demokratske stranke lahko čisto jasno vidi pečat njegove osebnosti. Misli in metoda, kakor jih je naš delavski oče uvedel v slovensko politično delavnico, samo delavstvu bi bil dal on odličnejše mesto in versko-politično plat je on drugače in globlje vzel...

Pečat je vtisnila zboru tudi doba, v kateri živimo. Vse se oborožuje, ker vojna tudi največjim prijateljem miru ne prižanaša. Vse je potegnila v vrtinec in bori se, plavaj, ali pa — utoni. Obrambeni fond je naša vojna kasa, znak našega poguma. Kako krvavo jo bomo še potrebovali! Naj bi je noben delavec, ki kaj misli na bodočnost, niti za hip ne izgubil iz vidika!

In zvišanje prispevkov! Nedelavec ne pojmi te stvari. Javnost je danes navajena, da so cene stranska stvar. Kdo se meni, če je par sto kron več ali manj. Z bankovci delajo premožni ljudje kot z listjem. Za delavce je druga. Takega pomena sicer tudi zanje nima denar kot prej pred vojno, tudi delavec težko kaj dobi za denar, vendar še za ta denar, kar ga potrebuje, gre trdo. Koliko od zadaj so ostale delavske plače za naraščajočimi blagovnimi cenami. Delavstvo samo s podvojeno žalostjo mora paziti na vsak vinar, danes ko so drugim ljudem bankovci — smeti. Kljub temu so se delavski zastopniki odločili za zvišanje prispevkov! Če ne gre drugače, pač ne gre. Svoje armade in svoje trdnjave ne bo delavstvo zapustilo v najbolj osod-

nem času, da bi propadla. Naše delavstvo je pokazalo, da zna ceniti vrednost svoje strokovne organizacije.

V času, ko veleindustrija in velekapital daje sto in stotisočake za podkupovanje časopisja, je naše delavstvo manifestiralo, da pomen časopisja in javnega mnjenja ravno tako pozna kot njihovi glavni nasprotniki. Enaka stopnja v tej reči navdaja s ponosom vsakega zavednega slovenskega delavca. Sklep o »Naši Moči« je za zadnji očni zbor posebno časten.

Vedno težjim, žalostnejšim časom gremo nasproti, toda značaj našega delavstva, kakor se je pokazal na zadnjem občnem zboru J. S. Z. ne more vzbujati malodušnosti. S tako armado se povsodi prodre.

x

Med brati in sestrami.

Za doktorja filozofije je bil promoviran 28. junija 1918 na graškem vseučilišču gimnazijski suplent gospod Josip Puntar, starešina »Zarje«. Iskreno čestitamo mlademu doktorju, ki je v najhujših časih sodeloval tudi v delavski organizaciji in pri delavskem tisku.

Odvetniško pisarno je otvoril advokat dr. Juro Adlešič v Ljubljani, Sodna ulica št. 6, II. nadstropje. Dr. Adlešič je bil več časa sodnik našega lista in priporočamo njegovo pisarno našem delavstvu.

Iz Idrije. Pri nas dobimo nove izkaznice za meso, stare se razveljavijo. Želeli bi le, da bi se meso krščansko in pravično razdeljevalo, da bi dobil vsak, kar mu gre. Delavec, ki nima moke, ne masti, ne dobi tudi skoraj nič mesa. Odpadejo naj dodatne izkaznice v vseh drugih slučajih, razen bolezni in starosti. Kako pride delavstvo do tega, da mora na škodo uradništva (ki ima menda vse dodatne izkaznice z dovoljenjem c. kr. okr. glavarstva) trpeti pomanjkanje mesa. Če se pa mero-dajnim oblastem zdi primerno pripoznati gotovim stanovom dodatne izkaznice, naj pa tudi dotična oblast skrbi za to, da dobi naše mesto več klavne živine, oziroma mesa. Naj se ne trga od usta stradajočega delavstva.

Pater Avguštin Lehmkuhl umrl. Dne 23. junija 1918 je umrl ponižni redovnik, jezuit pater Avguštin Lehmkuhl v visoki starosti, skoraj 84 let star. Rojen je bil

23. septembra 1834, leta 1853 je vstopil v red »Družbe Jezusove«. Rajnik je živel vedno in se je posebno pečal s cerkveno-pravno, s cerkveno-politično in s socialno-politično znanostjo. Slavno njegovo delo »Theologija moralis« je izšlo leta 1883. v dveh obširnih zvezkih. Rajni voditelj nemških katoličanov Windthorst je ponižnega redovnika globoko cenil in ga pregovoril, da je nastopal od leta 1884. do Windthorstove smrti na katoliških shodih nemških katoličanov. Na pokret organizacij katoliških delavcev je njegovo znanstveno socialno politično delo močno vplivalo. Katoliško delavstvo ga bo ohranilo v najboljšem spominu.

Ministrska kriza. Seidlerjevo ministristvo je odstopilo dne 23. junija, ker ni imelo večine. Cesar je nato zaslišaval voditelje strank, tudi dr. Korošca je zaslišal. Pokazalo se je, da Seidlerjeva vlada nima večine, ker ne marajo zanj ne Čehi, ne Jugoslovani in tudi socialni demokrati ne; Poljaki pa odločno zahtevajo, naj Seidler gre. Nemške stranke, katerim je zadnje mesce sem silno narastel greben, odkar po njih našuntani Seidler prepoveduje Jugoslovanom in Čehom shode, so na vse grlo kričali, da mora Seidler ostati, češ: če se to ne zgodi in ako pride na površje mož, ki bi ne vladal proti Čehom in Jugoslovanom, potem pa mi Nemci pokažemo svojo zvestobo vladi. Cesar je izdal nato v Eckartsauu dne 28. junija 1918 lastno-ročno pismo, da ne sprejme Seidlerjevega odstopa in da sklicuje državni zbor 16. julija t. l. v zasedanje.

Avstrijski ogrski otroci v švici. Z Dunaja se je odpeljalo 26. t. m. opoldne 440 otrok na odpočitek v nevtrarno švico, v kateri se še lahko poceni do sitega naješ, ker so Švicarji tako pametni, da ko se cel svet mori, ne marajo vojske. Od teh otrok jih je 330 iz Budimpešte, 50 iz Trsta in 60 z Dunaja. Spremlja jih 40 nadzornikov. Razdelitev je resnično pristno ogrska avstrijska, kakor tudi drugače biti ne more tam, kjer imajo pravice le Mažari, dunajski Nemci in tržaški Italijani.

Triindvajsetdnevna razprava zaradi razžaljenja časti. Vojaški pravdnik je tožil višjega štabnega zdravnika profesorja na nemškem praškem vseučilišču, dr. Ernsta Sträuslerja zaradi razžaljenja časti, ker je v neki vlogi vojaškemu poveljstvu v Pragi pisal, da dvomi na zdravi pameti višjega štabnega zdravnika, dr. Franca Halbhuderja, poveljnika tamošnje gar-

nizijske bolnišnice. Razpravljali so na Dunaju. Javnost so strogo izločili. Zaslišali so veliko prič in štiri psihiatre. Profesor Sträusler je bil oproščen.

Tatvine na železnicah. V seji železniškega sveta dne 26. junija je naznanil ministrski svetovalec dr. Deschker, da so se tatvine na železnicah zelo pomnožile, ker primanjkuje vseh potrebščin. Uslužbenice, ki zagreše tatvine, najstrožje kaznujejo, dasi jih ne morejo precej odpustiti iz službe, ker nadomestila kvalificiranih delavcev ni. V zadnjih mescih so se pomnožile tatvine v naravnost nevarni meri. Ne gre več za posamezne slučaje, marveč za velikanske tatvine, ki so nevarne celo načrtu prehrane. Ne krade se več skrivaj, marveč se odkrito rop, kar ogrožuje javno varnost. Prave roparske tolpe, ki so jih tvorile množice stoterih, da, ti-sočeri oseb, napadajo cele vlake, jih ustavljajo in opleniijo; vsak odpor železniškega osebja preprečujejo celo z orožjem. Nasproti takim prikaznim je vojno ministrstvo v težavnem položaju, toda storilo bo vse, da to zabrani. — Takih pojavov bi ne bilo, če bi dobivali vsi ljudje živeža in ne samo — izvoljenci.

Ali smo že blizu konca?

2. Slika »Apokaliptična zver«.

(Dalje.)

4.

Izraelci so bili torej izvoljeno ljudstvo božje. Mojzes jim je uredil vse cerkveno in politično življenje po naredbah božjih. Teokracija je bila zdaj nekako kraljestvo božje na zemlji; Izraelci so postali prvi narod na zemlji tako, da so vsi drugi narodi bili na kak način njemu v brambo ali zaslombo.

Teokracija je bila obenem tip ali predpoda cerkve Kristusove na zemlji. Vse, kar vidimo v stari zavezi se goditi, boje, zmage in poraze, srečo in mir, pa tudi žalost in zatiranje, vse to se bo ponavljalo na drug način tudi v katoliški cerkvi.

Satan je videl vse, kar se je godilo v puščavi, ko je Bog po Mojzesu na gori Sinaj izraelskemu ljudstvu dal zapovedi in sklenil z njim večno zavezo, da bi mu služili zvesto iz radovoljnega srca, on pa bi jih čuval in vodil po potu sreče in slave do kraljestva Mesijevega.

Spoznal je satan brž, kolikega pomena je ta zveza za človeški rod, zato je takoj sklenil jo razdreti. Porabil je prvo priložnost, ko je bival Mojzes 40 dni na gori v pogovoru z Bogom, da je zapeljal ljudstvo v malikovanje. Zlato tele so častili. Bog je to nezvestobo hudo pokaral in hotel je narod pokončati; le goreča prošnja Mojzesova je za enkrat rešila nezveste odpadnike. Stalne zvestobe pa ni bilo moč vzgojiti pri Izraelcih; bili so trdovratnega značaja, nagnjeni k malikovanju in poganskim običajem. Nad tisoč let je trajal ta boj za prvenstvo med Bogom in satanom, ki je bil skrit v malikih. Kolikorkrat so padli v malikovanje, jim je poslal Bog kazni, da so jih spet spravile na pravo pot, pa ko je odnehala šiba, so pozabili na vse prejšnje in spet hodili za maliki. Šele razdejanje mesta Jeruzalema in templja ter sužnjost babilonska sta končno pregnala malikovalce izmed naroda.

Za časa Makabejcev je nekaj let na novo se razcveto bogoljubno življenje in narodno blagostanje, pa prišla je nesreča zopet od druge strani. Satan je napravil razprtije med poglavarji in stranke med ljudstvom.

Makabejska rodbina je ostala na vlad, pa pobijali in vojskovali so se bratje med seboj, iskali pomoči pri tujih poganih, dokler ni prišel Herod z Rimljani in konec judovski samostojnosti.

Ljudstvo judovsko je bilo zapuščeno v verskonravnem oziru. Imeli so sicer mnogo pismoukov in učnikov, ki so razlagali ljudem po sinagogah in v templju sv. pismo, pa ta razlaga ni bila prava in vzgojna. Težko breme so naložili na rame ubožcem, sami pa se niso trudili postaviti prav izpolnjevati.

Splošno je bilo ljudstvo verno in je

težko čakalo na prihod obljubljenega Mesija, v katerem so bili pa slabo poučeni, vendar so upali, da jih reši sedanje reve. Ječali so pod jarmom farizejske stranke in z njo združene duhovščine.

Vendar je bilo nekoliko dobrih, poštenih duš med narodom. Bili so dobri duhovniki, kot Caharija, oče sv. Janeza Kr.; dobri farizeji, kot Nikodem, Gamaliel; tudi med priprostim ljudstvom je bilo nekaj pravih Izraelcev.

Večina judovskega naroda pa ni razumela svojega poklica in je zavrgla Mesija, ko je nastopil med njimi.

Tako je teokracija Stare zaveze vodila in pripeljala ljudstvo do Mesija. Strašne težave je imel Bog s tem ljudstvom, pa še pri vsem tem je ostalo trdovratno in nezvesto.

Zato piše sv. Janez v apokalipsi (12, 1. sl): »Veliko znamenje se prikaže na nebu: žena ogrnjena s solncem, in luna pod njenimi nogami, in na njeni glavi venec dvanajstih zvezd, in noseča v telesu je klicala rodeča, in v mukah je bila, da porodi. In videlo se je drugo znamenje na nebu: glej, velik zmaj, rdeč, imel je sedem glav in deset rogov, in na glavah sedem kron, in rep njegov je potegnil tretji del zvezd neba za seboj in jih vrgel na zemljo; in zmaj se je postavil pred ženo, ki je bila na porodu, da bi požrl njenega sina. In porodila je sina dečka, ki bo vladal vse narode v železni palici. In vzeti je bil njen sin k Bogu, k njegovemu prestolu; žena pa je bežala v puščavo, kjer je imela mesto pripravljeno od Boga, da je tam pasela dni 1260.«

Ta žena ni naravnost Marija, ker Marija ni porodila v bolečinah in joku, ampak to je stara sinagoga. Res da je tudi Marija tukaj vmes, ker brez nje bi ne bilo cerkve Kristusove; vendar pove ta slika to, da se je po hudih težavah iz Stare zaveze rodila Nova zaveza.

Tudi bi si satan ne upal naravnost napasti Marijo in Jezusa, ali v kolikor sta Jezus in Marija v cerkvi zakrita, sta prenašala napade satanove.

(Dalje.)

Henrik Conscience:

Hugon pl. Craenhove.

Povest grofa Hugona pl. Craenhove in njegovega prijatelja Abulfaragusa.

Ne morem povedati, kaj sem v tem trenutku pretrpel! Pogled je bil tako strašen, da sem se v bolesti smejal. — Za železno ograjo namreč zagledam svojega očeta! Tisti, ki mi je dal življenje, je ležal pokopan — večno pokopan v tem vse požirajočem peklu — O Bog, pomagal si mi v tem trenutku, ker sicer ne bi živ prenesel strašnega zadanega mi udarca!

Kakor hitro sem se zavedel, sem poskočil in letel k železni ograji, toda pet ali šest pobijalcev me je zadržalo z grožnjo, da me ubijejo, če ne grem nazaj; še enkrat sem divje pogledal častitljivi očeta obraz in se naslonil na pregrajo, ki so jo postavili tam. Dalje nisem smel, ker so stali tam pobijalci napetih lokov, da me prebodejo s sulicami, če sežem z roko ali prestopim z nogo ograjo.

S solzami sem si olajšaval svoje sr-

ce, nato sem dvignil glavo in obstal kakor okamen sklenjenih rok, ne da bi bil spregovoril besedico z očetom. Ljubezniv njegov glas mi je donel na ušesa, a razumel ga nisem; z nebeško potrpežljivostjo je rekel:

»Valter, srčen bodi, sin moj! Gospod je obiskal svojega služabnika, hvaležno bom prenesel udarec, če je tudi težak. Ne jokaj tako močno, Valter; ohrani krepko dušo, da tolažiš mater...«

»O, nesrečni moj oče,« sem glasno zaklical, »te li ne morem rešiti? Ali naša veda ne pozna nobenega sredstva proti zlu?«

»Dete moje,« je odgovoril, »kaj bi pomagalo? Če tu stokrat ozdraviš, se stokrat iznova okužiš. Tebi, Valter, moram povedati celo resnico, da boš tolažil mater in sestro ob strašnem zadanem udarcu. Krepak bodi, sin moj; rotim te pri tvoji prisrčni ljubezni do mene, da poveš previdnih besedi tvoji materi, da sem med mrličji in da kmalu...«

Govoril je še dolgo tako in mi trgal srce, a gluhi in slepi sem bil za njegove

besede in ga nisem več razumel. Vse se je sukalo okolu mene; v ušesih mi je šumelo. Od časa do časa sem še slišal njegove besede:

»Valter, Valter, sin moj!«

Ne vem, koliko časa sem se naslanjal na ograjo; ko sem se predramil, so stali pobijalci še z napetimi loki proti meni; skozi železno ograjo se mi je smehljal lice mojega očeta. S prisiljenim mirom sem vzdahnil:

»O, oče moj, kakšna nesreča te je pripeljala v ta strašni zapor?«

Iz njegovih kratkih besedi sem posnel, da se je peljal prejšnji dan zjutraj s čolnom čez Mozo, da poseti več bogatih leprozov. Varal se je v veri na nezmotljivost moči svojih zelišč, ker je bil posut popoldne njegov obraz z višnjevim lisami. Pobijalci so ga srečali v takem stanju in ga brezobzirno in s silo gonili v kužno hišo. In tam ostane, dokler ga ne odreši smrt...!

To opisujem zato tako, ker sem razumel od očetovega pripovedovanja le nekaj besedi. Vse eno mi je bilo, kako je

Krvoses kapitalizem.

Stavka v Črni.

Delavstvo v Črni in Možici štrajka. V Peci pri Črni je svinčeni rudokop. Črna je gorski kraj, Možica leži slabo poldrugo uro pod Črno; do železniške postaje v Prevaljah je iz Možice dobrih pet četrt ur. Nad Prevalji leži premogokop Leše. V Črni in Možici je nastanjeno delavstvo, ki dela v svinčenem rudokopu. Kraji so izključno slovenski, delavstvo tudi. Naša Jugoslovanska Strokovna zveza ima v Prevaljah, v Črni in v Možici skupine, ki jih vodijo delavci sami, in sicer naravnost vzorno in so dali ne enkrat, marveč večkrat celi naši organizaciji Jugoslovanske Strokovne Zveze novega pokreta. O stavki našega delavstva so nam pisali naši zaupniki:

Črna, 26. junija. Naše že itak slabe razmere so se v zadnjih par dneh še bolj poslabšale in popolnoma spremenile. Ker je zmanjkalo živil, ni bilo več mogoče delati in je kar nenadoma izbruhnila stavka. Danes zjutraj se je ustavilo vse delo, delavstvo je pa šlo k tukajšnjemu vojaškemu upravitelju g. ritmojstru J. Popperju, katerega je zastopal g. narednik Steindorfer. Delegati so mu obrazložili položaj, v kakšnem se delavstvo nahaja. Zahtevali so potrebnega živeža in boljše plačo. Narednik je brzojavil višji oblasti in dobili smo odgovor, da ni mogoče dobiti živil, zato je pa delavstvo prosto, da gre lahko na kmete delat in se tako v času pomanjkanja preživi.

Možica, 28. junija 1918. Dne 24. junija so dajali tukaj nakaznice za moko. Prej je dobival delavec 7 in pol kg moke mesečno, sedanje nakaznice se pa glase na 3 in tričetrtine kilograma moke, in s tem izhajaj delavec cel mesec, in sicer brez krompirja. Pomislite, kako izhajaj v jami delavec pri tej moki. Izbruhnila je stavka. V sredo zjutraj 26. junija 1918 se je položilo delo, do 9. ure se je ustavil obrat povsod. Vse delavstvo se je zbralo v Črni pri vojaškem poveljniku, ki ga pa ni bilo doma. Zastopal ga je narednik. Na zahte-

vo delavstva, naj dajo živeža, je pa izjavil narednik, kakor tudi okrajno glavavstvo in ravnateljstvo »Unije«, lastnice rudnika, da ne morejo in nimajo kaj dati; delavstvo je pa odgovorilo, da ne gre prej na delo, dokler ne dobi potrebnega živeža, posebno pa tisto množino moke, ki so jo odtrgali. Stavka traja torej že 3 dni. Zdaj, ko se ne dela, ne dobi delavec ne mesa in ne masti in če ga dobi, mora plačati za meso kg 6 K 20 vin., za mast pa 34 kron, ko je stalo prej oboje 3kronakilogram. Dnevni zaslužek je znašal povprečno pri nas 4 K 50 vin. do 50 K 50 vin. na dan.

Možica, 30. junija. Poveljstvo delavskega oddelka je razglasilo, naj se štrajk konča in da mora pričeti delavstvo 1. julija delati, sicer bo kaznovano.

× × ×

Naša organizacija bo seveda storila vse, kar je v njeni moči, da dobe delavci, kar jim gre. Poslanec Gostinčar je imel že v Možici shod in razgovor z delavci.

Štrajk v uredništvu slovenskega dnevnika.

Tržaški časnikarji po poklicu so organizirani v Osrednji zvezi avstrijskih časnikarjev. Mesečno plačujejo članarine 5 K. V organizaciji so tudi slovenski poklicni časnikarji. Organizacija je zahtevala od lastnikov časopisov, naj nakažejo časnikarjem draginjske doklade 50 odst. plače, izplačljive vsak mesec, kar so ugodili vsi lastniki tržaškega časopisja. Minuli mesec je zahtevala organizacija, naj dobe vsi časnikarji po poklicu enkratni nabavni prispevek za obleko in sicer oženjeni z otroci 1000 kron, oženjeni brez otrok 800 kron in samski 600 kron. Tržaški dnevniki so vsi ugodili, samo pri »Edinosti« se je rešitev zavlekla in časnikarjev do določene ure niso obvestili o rešitvi. Uredniki so nato ob 6. uri zvečer vzeli stavcem cel rokopis in so štrajkali do pol 11. ure zvečer, ko so pričeli zopet urejevati, ker jih je organizacija obvestila, da so njih zahteve sprejete. Beležimo to zanimivo novost v povestnici slovenskega tiska, ker se je prvič zgodilo, da je po zgledu »Nove Refor-

me« štrajkal, dasi le par ur, tudi slovenski urednik dnevnika z nalogom 6000.

Kako se prikrivajo živila. Dunajčanom so, kakor znano, skrčili nekoliko množino kruha, seveda ne v taki meri, v kakršni je na primer v drugih avstrijskih mestih skrčena množina kruha, da ne govorimo o moki, na katero se naš delavec spominja le še iz preteklih časov. In modri dunajski občinski svetovalci so se zbrali in enemu med njimi je prišlo na misel, da bi bilo morebiti prav, če zaplenijo premožnim Dunajčanom moko. In bivši minister, sedanji dunajski župan dr. Weiskirchner se je nato oglašil in povedal, da se je že mislilo na to, toda so to opustili, ker bi dobili samo 40 vagonov moke tako, kar se ne izplača, ker bi ljudi preveč razburili... Ako bi to skrito moko zaplenili, bi dobil vsak Dunajčan 115 g moke, toda za to ne gre, marveč za to, da vsi enako stradamo! Razburjenja milijonov, ki stradajo, se dunajski župan ne boji, strah in groza ga je pa, če pomisli, da bi morali stradati tudi bogati ljudje, ker bi se tako koncem koncev naveličali še vojske.

Stavka na Ogrskem. »Neue Fr. Presse« je poročala, da je stavkalo minuli teden na Ogrskem do 100.000 delavcev. Stavka je izbruhnila v strojni tvornici ogrskih državnih železnic, ki je podrejena ogrskemu finančnemu ministru. Med političnimi strankami je podpirala stavkujoče delavstvo le stranka grofa Karolyja, ki se je zavzela za oklic delavskega sveta v Budimpešti, ki šteje 300 članov in ki je zahtevala, naj odstranijo iz tvornic orožnike, naj precej odstopi vlada in naj se uvede pravična volilna preosnova, oziroma naj se razpusti ogrski državni zbor. O nemirih se ni poročalo. Ogrski ministrski predsednik Wekerle je seveda trdil, da so stavkujoči delavci — izdajalci domovine.

Dopolnilo k poročilu V. rednega glavnega občnega zbora Jugoslov. Strokovne Zveze.

V našem poročilu o V. rednem glavnem občnem zboru Jugoslovanske Strokovne zveze je izpusil poročevalec važen sklep. Sklenilo se je namreč, naj se v »Poslovnem redu« Strokovne zveze spremeni tudi v poglavju Podporni red, zaglavje »I. Bolniške podpore določilo, ki govori od kdaj naj se dele podpore. Dosedanji stavek v 13. vrsti navedenega zaglavja, ki se glasi: »Podpore se dele od četrtega dne bolezni, in sicer tako, da če je bolnik štiri dni vsled bolezni nezmožen za delo, dobi bolniško podporo od prvega dne bolezni«, je občni zbor črtal in se glasi od 1. avgusta 1918 naprej:

»Podpore se dele od osmega dne bolezni naprej.«

Dalje se je vrinila v poročilo zelo ne ljuba tiskovna pomota, in sicer na zadnji strani poročila v sklepu »Delavske manifestacije«. Iz besede »poučne« se je vlila beseda »poulične«. Ta sklep slove:

prišel v lazaret, strašna dovolj, se mi je zdela železna ograja, ki naj za vselej loči očeta od rodbine in sveta!

Solnce je že zahajalo; oče me je že večkrat opominjal, naj grem tolažit mater in sestro, a stal sem še vedno pri pregraji in strmel na železno ograjo. Ostal bi bil tam celo noč, če bi me ne bil neki pobijalec s silo pognal od tam. Podil me je po cesti proti Lüttichu; ko me je zapustil in se vračal v lazaret, je rekel:

»Fant, povem ti, kaj moraš storiti, namesto da kakor kakšna ženska jokaš čez nesrečo, katere ne moreš odvrniti.«

Poln nade sem ga pogledal v oči. Rekel je:

»Jutri prinesi očetu jedi in pijače. Leprozi največ trpe v lazaretu, ker stradajo in so žejni. Ne pozabi na deset čevljev dolge palice, ker bi mu moral sicer metati jed, kar pa ne gre... Lahko noč!«

Kako so me te besede bolele! Liki žrjavica so mi žgale srce. — Očetu naj dam jesti na koncu palice, strašna misel!

Nesrečen, kakor more biti le človek, sem šel počasi v mesto. Kar me prešine

vesela misel, našel sem sredstvo, da pridem do očeta! V nesreči sem se zasmehljaj. Hitrejših korakov sem hitel k hiši, v kateri je prebival naši rodbini prijazni leproz. A ko sem nameraval vstopiti, sem pomislil na očeta in sestro. Obstal sem, se jokal in zbežal v strahu. Mislil sem namreč z veseljem, da grem k leprozu in ga prosim, naj me okuži, da me potem pobijalci zapro k očetu. Na srečo sem se spomnil matere in sestre in sem hitel k njima.

Kaj naj povem materi in sestri? Sel smrti sem bil — raztrgam naj njuni srci! To je bilo strašno moje izročilo. Nezavesten sem bil skoraj prevelike bolesti, sicer bi se ne bil upal iti domov, a noge so me gonile same do vrat. In duša se mi je tam zopet zjasnila, iznova sem umeval novico: strahoto svoje nesreče in svojega poslanstva. Tako sem se tresel, da so se mi majala kolena in sem se zgrudil na stopnicah. Kljub tej slabosti sem skušal zbrati svoje moči, da po očetovem sporočilu naznanim materi in sestri nesrečo, ki ga je zadela.

Delavske manifestacije.

Načelstvo J. S. Z. se poziva vplivati na to, da se prirejajo poučne delavske manifestacije, ki naj se jih udeležujejo člani več ali cele naše organizacije.

Okno v svet.

Bilanca avstrijskega Lloydja. V seji upravnega sveta avstrijskega Lloydja je predložil generalni ravnatelj dvorni svetnik Frankfurter bilanco za poslovno leto 1917. Obratni pribitek znaša 6,233.141 K, ta prebitek pa mora kriti še naslednje stroške: Obresti posojil 1,118.355 K, zavarovalni fond 968.489 K, pokojninski fond 881.271 K. Tako znaša izguba celih 1,909.434 K. Od te se prenese 1,870.171 K na novi račun. Paroplovba že skoraj štiri leta počiva, odtod seveda primanjkljaj. Na vseh koncih in krajih sama škoda!

Ogrska pet dni brez časopisov. Vsled delavske stavke na Ogrskem v Budim Pešti časopisi pet dni niso izhajali. Stavka se je končala 28. junija 1918 zvečer. In budimpeštanski listi so objavili v svojih petkovih večernih izdajah vojna poročila z dne 22., 23., 24., 25., 26. in 27. junija 1918.

Izgube v bitki ob Piavi. Ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle je naznanil dne 28. junija v ogrskem državnem zboru, da smo izgubili v zadnji bitki z Italijani 12.000 ujetnikov in 100.000 mrtvih, ranjenih in obolelih vojakov; Italijani so pa izgubili 150.000 mož, med njimi 50.000 ujetnikov. Zadnja naša ofenziva proti Italijanom se je pričela na celim italijanskem bojišču: od švicarske meje v gorah do Jadranskega morja. Borojević je prekoračil Piavo, a ker Conradova armada ni napredovala, ni mogel tako napredovati, kakor je to nameraval. Deževalo je, Piava je narastla in poplavlila obrežje; štirje mostovi, ki so jih zgradili čez reko, so se podrli. V takih okoliščinah je šel Borojević nazaj na levi breg Piave. Bitka sama je bila strašna, kar nam pričajo številke izgub: na obeh straneh 250.000 mož mrtvih, ranjenih in ujetih.

V Rusiji je vse narobe. Kaj se godi tam, nam pripovedujejo vojni ujetniki, ki se vračajo domov. Razne stranke se bijejo za oblast. Tve dni se je poročalo, da je umorjen bivši ruski car Nikolaj; drugi so zopet poročali, da so strmoglavili kozaki s pomočjo Nemcev boljševike, vzeli Moskvo in proglasili za carja velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, prvega ruskega generalisima v sedanji vojski.

Sprememba v delavskem tisku slovenske katoliške delavske demokracije.

V časih, ko je bila »Naša Moč« na tem, da preneha, se je obrnil rajni dr. Krek na Avstrijsko kršč. tobačno delavsko zvezo, naj opusti svoj mesečnik »Glasnik avstrijske krščanske tobačne delavske zveze«, namenjen njenim članom in naj pri naša naš list tudi reči, ki tičejo posebno koristi te strokovne organizacije. Reč se

je izpeljala tako, kakor je to sprožil in želel dr. Krek. To je bilo dobro za naš list v gmočnem gžiru, ni pa ustrezalo časnikiškemu poletu in pokretu samemu in seveda tudi ni odgovarjalo koristim »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze«, ki je naročala vsem svojim slovenskim članom »Našo Moč« s spremenjeno glavo »Glasnik«.

Ker je sklenil zadnji občni zbor J. S. Z., naj se uvede »Naša Moč« obligatno vsem članom J. S. Z., se je moralo uredništvo »Naše Moči« ozirati na ta sklep in poskrbeti, da bo »Naša Moč« ustrezala v prvi vrsti namenom in koristim »Jugoslovanske Strokovne Zveze«, ki mora dobiti v »Naši Moči« tisto gonilno silo, ki bo množila njene vrste. »Naša Moč« je sicer ustanovljena v prvi vrsti namenom naše strokovne organizacije, toda prezirati pa ne more in ne sme drugih politično važnih dogodkov in posebno še ne apologetike. Potrebno je, da se razširi tudi krog sotrudnikov »Naše Moči« in se sploh vse stori, da bo list na višku in da ne bo slonelo vse delo le na ramah enega človeka, kar ni zdravo in prav.

Uvažajoč navedene okoliščnosti je konzorcij »Naše Moči« predlagal »Avstrijski krščanski tobačni delavski zvezi«, naj se razruši dosednji dogovor med njo in med »Našo Močjo« in naj si poskrbi za svoje člane drugače nadomestila. »Avstrijska krščanska delavska zveza« je izjavila, da sprejema predlog in da bo izdajala »Glasnik« »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze« na štirih straneh 10. in 25. vsaki mesec.

Konzorcij »N. Moči« mora ob tej spremembi izraziti vodstvu »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze« svojo hvaležnost, ker je njena pomoč omogočevala »Naši Moči« dolgo vrsto let takorekoč obstoj lista.

Poskrbeti hočemo, kar bo v naših močeh, da bo »Naša Moč« odgovarjala koristim slovenske katoliško narodne delavske demokracije.

Konzorcij in uredništvo »Naše Moči«.

Izdajatelj in odgovorni urednik Mihael Moškerc.
Tisk Katoliške Tiskarne.

Sorbenje,
garje,
lišaj,
hraste.

Najzanesljiveše sredstvo proti temu je
„PARATOL“
domače mazilo.
Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 5.—
dvojni lonček K 9.— **PARATOL**
PRAŠEK varuje občutljivo kožo.
Škatli K 3.—. — Oboje se dobi proti
predplačilu ali povzetju pri
PARATOL delavnici lekarnarja ULMER
Budapešta VII-21. Rózsa-utca 21.

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo
„Naša Moč“.

Pristopajte k Jugoslovan. Strokovni Zvezi!

NADOMESTILO MILA

za pranje perila, izborno peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj, t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.—.

Preprodajalci dobé popust pri naročbi celega zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18.—. Toaletno milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 velikih kosov K 18.—. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste.

Izvozno podjetje M. Jünker v Zagrebu 41,
Petrinjska ulica 3, III., telefon 23-37.

Ustanov. l. 1893.

Ustanov. l. 1893.

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

registrovana [zadruga] z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7½, 15 ali 22½ letih v odsek ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4½/0.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848,40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentirajo jamstvene glavnice za 6,089.850 kron.

Miši - podgane stenice - ščurki

Izdelovanje in razpošiljatev preizkuš. radikalno učinkujočega uničevaln. sredstva, za katero dobajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5.—; za ščurke K 4'50; tinktura za stenice K 2.—; uničevalec moljev K 2.—; prašek proti mrčesu K 1'50 in K 3.—; sem spadajoči razprševalec K 1'20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1'20; mazilo za uši pri živini K 1'50; prašek za uši v obleki in perilu K 2.—; tinktura za bolhe pri pseih K 1'20; prašek proti ušem pri perutnini K 2.—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3.—. — Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mrčesa

M. Jünker, Zagreb 41, Petrinjska ulica 3.

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Solskem drevoredu
kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti št. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.